

PERHEPARTIO - OHJE LIPPUKUNNILLE

Mitä perhepartio on?

Perhepartio on alle kouluikäisille lapsille ja heidän aikuisilleen suunnattua toimintaa, jossa perheeksi kutsuttu yksikkö tekee yhdessä, kokee yhdessä ja pääsee osaksi lippukunnan toimintaa. Lapset osallistuvat perhepartioon aina oman aikuisen kanssa ja ovat koko ajan oman aikuisen vastuulla. Aikuinen voi olla esimerkiksi vanhempi (tai vanhemmat), isovanhempi, kummi, täti, setä, tai joku muu läheinen aikuinen. Perhepartio-ohjelma on suunniteltu 3-6 -vuotiaille, mutta tervetulleita osallistumaan ovat myös perheen muut sisarukset. Parhaimmillaan perhepartioyryhmä koostuu erilaisista perheistä, joissa on eri ikäisiä lapsia. Perhepartiossa lapset ja aikuiset toimivat yhdessä leikkien, oppien ja seikkaillen. Perhepartioon osallistuminen ei vaadi aiempaa partiokokemusta.

Lisätietoja perhepartiosta löytyy perhepartio-ohjaajan ohjeesta ja perhepartio-ohjelmasta. www.partio-ohjelma.fi/perhepartio

Mikä ero on perhepartiolla ja partioperheellä?

Perhepartio on harrastustoimintaa, jossa toimijana on koko perhe lapsista aikuisiin. Perhepartio toiminnan lisäksi kaikilla jäsenmaksun maksaneilla on mahdollisuus osallistua muuhunkin lippukunnan toimintaan partioperheenä.

Ero perhepartion ja partioperheen välillä on kohderyhmässä. Perhepartio on harrastus perheelle, elämyksiin ja ohjelmaan osallistuu koko perhe yhdessä ja tarkoituksena on, että kaikki saavat oppia uutta. Partioperheen keskiössä sen sijaan on aikuisen vapaaehtoistyö, jossa lapset saavat olla mukana. Näitä kahta voi yhdistää joustavasti. Esimerkiksi niin, että perhepartio osallistuu retkelle perhepartiolaisina lauantaina klo 12-16, mutta mikäli osallistujat haluavat, voivat he jäädä paikalle tämän jälkeen partioperheenä auttamaan esimerkiksi ohjelmassa tai keittiössä. Tämä ero on hyvä käsitellä koko johtajiston kesken, jotta väärinymmärryksiltä vältytään.

Lippukunnan kannattaa kannustaa perhepartiolaisia mukaan myös vapaaehtoisina perhepartion toimintasuunnitelman ulkopuolisiin tapahtumiin. Toisaalta on hyvä sallia osallistuminen vain perhepartion kokoontumisiin, retkiin ja leireihin.

Jäsenyys

Perhepartiolaiset ovat oikeita partiolaisia. Perhepartio on merkittävä osa jäsenhankintaa, koska perhepartio tuo lippukuntaan sekä lapsia että aikuisia. Lapsista kasvaa perhepartiovuosien aikana tulevia sudenpentuja ja aikuiset on mahdollista sitouttaa kiinteäksi osaksi lippukunnan johtajistoa. Lippukunnan on hyvä iloita jokaisesta perheestä, joka haluaa kokeilla partiotoimintaa.

Jäseneksi liittyminen

Perhepartiota harrastaa lapsi tutun aikuisen kanssa. Mikäli tuttu aikuinen ei ole lapsen ensisijainen huoltaja, kannattaa Kuksaan merkitä *huoltajaksi* sekä lapsen huoltajat, että vakituinen perhepartioon osallistuva aikuinen, jotta viestit menevät kaikille tarvittaville aikuisille.

Lippukunnan check list:

- Päätäkää miten perhepartiolaisia otetaan lippukunnan toimintaan.
- Kirjatkaa lippukunnan nettisivuille ohjeet perhepartion aloittamiseen liittyvistä käytännöistä.
- Ottakaa huomioon laumojen perustaessa ja täydentäessä perhepartiosta siirtyvät sudenpennut. On reilua taata sudenpentuikään kasvavalle perhepartiolaiselle paikka laumasta.
- Huomioikaa perhepartiota perustaessa, että sudenpennuksi pääsemisen ehtona ei voi olla usean vuoden perhepartioharrastus, vaan tavanomainen jonotuskin on oltava mahdollista.
- Päätäkää miten tarvittaessa jonotetaan ja kuka hoitaa jonoa.
- Mikäli lippukunnalla on jonoa perhepartioon, miettikää miten uudet perhepartiolaiset pääsevät mukaan. Voisiko vaikka perustaa uuden perhepartiorryhmän tai ohjata heidät naapurilippukuntiin?

Jäsenmaksut

Perhepartiolaiset maksavat Suomen Partiolaisten, piirin ja mahdollisen lippukunnan oman jäsenmaksun seuraavasti:

- 17-vuotiaat ja sitä vanhemmat eli aikuiset perhepartiolaiset maksavat I-maksun. (I-jäsen)
- Saman perheen 7-17 vuotiaat maksavat II-maksun. (II-jäsen)
- 4-6 vuotiaat perhepartiolaiset maksavat III-maksun (III-jäsen)
- 0-3 vuotiaat eivät maksa jäsenmaksua (ei jäsen)

Pienimmät eli 0-3 vuotiaat perhepartiolaiset voi merkitä Kuksa-jäsenrekisteriin "vain lippukunnan jäsen, ei partiolainen". Alle 4-vuotiaan partiovakuutus on sidottu jäsenmaksun maksavan aikuisen jäsenyyteen. Jäsenrekisterinhoitajan tulee muistaa muuttaa heidät varsinaisiksi jäseniksi 4 vuotta täytettyään.

Jos perhe osallistuu perhepartioimintaan satunnaisesti tai esimerkiksi lapsen mukana on satunnaisesti eri aikuinen kuin yleensä, noudatetaan partioimintaan tutustumisen periaatteita eli kyse on niin sanotusta EVP-toiminnasta. Jokaisessa perhepartioperheessä on kuitenkin oltava vähintään 1 aikuinen ja 1 lapsi. Koska toimintaan voi osallistua kummin, mummin tai naapurin aikuisen kanssa, ei osoitetietojen tai jäsenyyksien tarvitse olla linkitettävissä.

Perhepartiorryhmissä voi olla aikuisia ja/tai perheiden vanhempia sisaruksia, jotka ovat jäseninä muissa lippukunnissa. Päätäkää liitättekö heidät myös lippukuntanne jäseniksi, ja peritäänkö heiltä mahdollinen lippukunnan jäsenmaksu tai vastaava.

Lippukunnan check list:

- Tarkistakaa, että lippukunnan säännöt mahdollistavat perhepartioikäisten ja heidän aikuisten jäsenyyden. Päivittäkää lippukunnan säännöt tarvittaessa.
 - Suomen Partiolaisten vuoden 2019 mallisäännöt muotoilevat asian näin:
"Lippukunnan varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä jokainen, joka hyväksyy sen säännöt ja tarkoituksen. Alle 15-vuotias hyväksytään jäseneksi vain huoltajan suostumuksella. Jäsenet hyväksyy hakemuksesta hallitus."
- Päätäkää lippukunnan käytänteiden mukaan III-jäsenten lippukunnan jäsenmaksuista.
- Muistakaa aina elokuussa muuttaa neljä vuotta täyttäneet Kuksassa "ei jäsenistä" III-jäseniksi ja III-jäsenet II-jäseniksi.
- Sopikaa miten hoidetaan muiden lippukuntien jäsenten jäsenyysasiat.

Perhepartio näkyviin Kuksaan

Jotta perhepartio näkyisi lippukuntauksessa tulee lippukunnan muuttaa Kuksan tietokortilleen kategoriaksi *perhepartio toimintaa* aikaisempien maa/meri / ilma /erä -kategorioiden lisäksi. Muokkaaminen tapahtuu lippukunnan tietokortilta lippukunnan perustiedoista, joista voi tehdä rasti-ruutuun -valinnan.

Lippukunnan check list:

- Tarkistaa, että perhepartio toiminta on merkitty Kuksan tietokortille.

Perhepartio osana lippukuntaa

Lippukunnan toiminnassa huomioiminen

Perhepartiolaiset ovat osa lippukunnan arkea. Lippukunnassa on hyvä käydä yhdessä johtajiston kanssa läpi mitä perhepartio on ja kuka toiminnasta vastaa. Toimintaa suunnitellessa on hyvä miettiä mihin lippukunnan tapahtumiin perhepartiolaiset ovat tervetulleita. Joissain tapahtumissa voi olla perhepartiolaisille järjestettynä omaa ohjelmaa ja joihinkin he voivat olla tervetulleita vain seuraamaan.

Lippukunnassa on hyvä sopia yhteyshenkilö perhepartiorryhmän ja lippukunnan hallinnon välille, jotta yhteistoiminnasta saadaan sujuvaa. Osallistuuko perhepartion edustaja esimerkiksi johtajaneuvostoihin ja minkälaisissa johtajiston viestintäkanavissa perhepartion edustajan on hyvä olla mukana? Perhepartio-ohjaajan pestiesihenkilönä toimii ohjelmajohtaja.

Suunniteltaessa yhteisiä tapahtumia perhepartion edustaja kannattaa ottaa mukaan jo suunnitteluvaiheessa, jotta tapahtumasta saadaan kaikille sopiva ja yhteinen kokemus. Yhteisissä tapahtumissa perhepartion erityispiirteet voivat liittyä esimerkiksi puitteisiin tai aikatauluihin ja pienimmillä voi olla esimerkiksi päiväunien sekä omien välipalojen tarvetta. Aikatauluksessa kannattaa huomioida, että moni asia tapahtuu pienten lasten kanssa hitaammin kuin isompien.

Lippukunnan check list:

- Miten perhepartio huomioidaan lippukunnan toimintasuunnitelmassa?
- Mitkä lippukunnan yhteiset tapahtumat soveltuvat perhepartiolaisille?
- Osallistakaa perhepartiolaisia yhteisten tapahtumien suunnitteluun, jotta kokemuksesta muodostuu yhteinen.
- Retki- ja leiriviestinnässä tulee ottaa huomioon perhepartiolaisten terve tietää arkitoimintojen ollenasteiden asioiden sujumisesta retkellä. Näitä ovat esimerkiksi päiväaika- ja yöaika, syömiset, missä nukutaan, mitä tarvitsen mukaan, ja vessafasilitetit.
- Miten viestintä kulkee perhepartion ohjaajan, lippukunnan hallinnon ja johtajiston välillä?

Partiotavat

Perhepartiossa perhe tutustuu erilaisiin partiotapoihin ja -perinteisiin. Perheille tulevat tutuiksi hiljalleen lippukunnan erilaiset perinteet, kuten huudot, laulut ja sanasto. Tämän takia on suotavaa, että perhepartio on mahdollisimman paljon tekemisissä lippukunnan muun toiminnan kanssa, jotta perhepartio ei jää erilliseksi osaksi lippukuntaa, vaan integroituu sulavasti yhteisöön.

Lippukunnan check list:

- Onko viestintä ymmärrettävää myös vasta partioon liittyneille, tai liittymistä harkitseville?
- Onko lippukunnassanne sellaisia tapoja jotka olisi hyvä kertoa tai selittää uusille jäsenille?

Lippukunnan resurssien hyödyntäminen

Lippukunnassa on hyvä keskustella ja sopia miten ja millä periaatteilla perhepartio voi hyödyntää lippukunnan resursseja, maksavatko perhepartiolaiset esimerkiksi lippukunnan mahdollisia jäsenmaksuja tai tarvikemaksuja. Perhepartiolaisten osallistuessa lippukunnan tapahtumiin ja retkille miettikää millä periaatteilla perhepartiolaisten osallistumismaksut määräytyvät ja mitä erityisresursseja mahdollisesti tarvitaan.

Lippukunnan check list:

- Miten perhepartio huomioidaan lippukunnan budjetissa?
- Millä periaatteilla perhepartio käyttää lippukunnan koloa?
- Millä periaatteilla perhepartio käyttää lippukunnan pientarvikkeita ja kalustoa?
- Millä periaatteilla perhepartio käyttää kämppää, venettä jne.?
- Onko perhepartiorhmillä käytössä toimintarahaa?
- Maksavatko perhepartiolaiset mahdollista jäsenmaksua tai tarvikemaksua?
- Millä periaatteilla perhepartiolaisten retkimaksut määräytyvät?
- Voisiko perhepartiota mahdollisesti ottaa mukaan lippukunnan varainhankintaan, esimerkiksi adventtikalenterimyyntiin?
- Millaisia hankintoja lippukunnan tulee tehdä, jotta perhepartiot toiminta on mielekästä?

Perhepartiolaisesta sudenpennuksi ja osaksi johtajistoa

Perhepartio tuo lippukuntaan uusia lapsia ja aikuisia. Lippukunnassa on hyvä keskustella miten hoidetaan lasten sujuva siirtyminen sudenpennuksi ja aikuisten siirtyminen osaksi lippukunnan toimivaa johtajistoa. Siirtyminen perhepartiolaisesta ikäkausitoimintaan kannattaa tehdä lapsille mahdollisimman helpoksi ja kynnys matalaksi. Partiolla on kasvatustavoitteet varsinaisille ikäkausille ja kaikkien ikäkausi-ikäisten lasten toivotaan osallistuvan oman ikäkautensa ohjelmaan. Aikuisten täytyy tuntea itsensä tervetulleeksi lippukuntaan partioharrastuksensa tai lippukuntauransa alusta alkaen. Tästä huolehtii koko lippukunnan toimiva johtajisto.

Lippukunnan check list:

- Miettikää millainen on siirtymä perhepartiolapsesta sudenpennuksi? Liittyykö siirtymään joku siirtymäriitti, merkki tai tunniste?
- Ottakaa huomioon laumojen täydentäessä perhepartioista siirtyvät sudenpennot. Ryhmästä pitää voida jatkaa ryhmään jonottamatta.
- Päätäkää miten toimitaan kun perhepartion aikuisesta tulee esimerkiksi akela lippukuntaan. Liittyykö tähän esimerkiksi jokin merkki, tunniste tai huivi?
- Huolehtikaa aikuisen pestaus, pestin tuki sekä suunnitelma kouluttautumisesta.
- Koko lippukunnan johtajisto ymmärtää vastuunsa perhepartioaikuisen mukaan ottamisessa.

Ryhmän säännöt

Perhepartiorhmillä on hyvä olla yhteiset pelisäännöt. Ennen sääntöjen luomista on hyvä muistuttaa, että perhepartiossa toimintayksikkönä on perhe (lapsi + turvallinen aikuinen) eikä pelkästään lapset. Jotta toiminta onnistuu, on kaikkien aikuisten sitouduttava samoihin sääntöihin, myös silloin, jos lapsi osallistuu vara-aikuisen kanssa.

Perhepartio on suunnattu 3-6 -vuotiaille lapsille perheineen. Perhepartiorhmillä ovat tervetulleita myös perheen nuoremmat ja vanhemmat sisarukset yhdessä perheen kanssa. Lippukunnan retkiä ja tapahtumia suunniteltaessa on hyvä huomioida perheet, joissa on sekä ikäkausi- että perhepartioikäisiä lapsia, osallistuuko esimerkiksi sudenpentu perheensä vai laumansa kanssa. Perheiden vanhempia lapsia kannattaa kannustaa osallistumaan oman ikäkautensa ohjelmaan, mutta perheet tuntevat parhaiten omat tilanteensa ja lapsensa.

Ryhmän kannattaa määritellä kuka vastaa kokoontumisien sisällöstä. Vuoro voi esimerkiksi kiertyä perheeltä toiselle tai ryhmällä voi olla yksi toiminnasta vastaava perhepartio-ohjaaja.

Lippukunnan check list:

- Huolehtikaa että perhepartiorhmitt sopivat ryhmälleen säännöt.
- Sopikaa käytännöt perheen muiden lasten osallistumiselle.

Symboliikka

Huivin käyttö

Huivi on oleellinen osa partion symboliikkaa, jonka takia jokaisella perhepartiolaisella tulee olla huivi. Virallista ohjeistusta huivin väristä, muodosta tai siihen liittyvistä perinteistä ei kuitenkaan ole. Perhepartiolaiset voivat esimerkiksi käyttää huiveja muun lippukunnan tapaan tai lippukunnan huivia ilman huivimerkkiä tai heillä voi olla täysin oma huivi.

Lippukunnan check list:

- Sopikaa lippukunnassa perhepartiolaisten huivien käytöstä.
- Sopikaa miten perhepartiolaisten ja lippukuntahuivien perinteet sovitetaan yhteen.
- Päätäkää miten huivit hankitaan ja kuka ne maksaa.

Oravamerkki-käytännöt

Perhepartiolaisille jaetaan vuosittain oravamerkit. Ensimmäisenä jaettava merkki on oravanpunainen, sillä punainen on perhepartion väri. Punaisen merkin jälkeen seuraavat merkit voidaan jakaa lippukunnassa tai perhepartioyryhmässä päätetyllä tavalla. Merkkejä myydään Scandinavian Outdoor Storen liikkeissä ja verkkokaupassa.

Merkkejä voi kerätä esimerkiksi huivin kärkikolmioon, paitaan, pipoon tai vaikkapa ruokailuvälinepussukkaan. Tärkeää on vain se, että lippukunnassa sovitaan yhdessä käytänteet, joiden mukaan toimitaan. Muistakaa, että perhepartioikäiset lapset kasvavat monta vaatekokoja perhepartiovuosien aikana, joten yksittäiseen vaatekappaleeseen merkkien kiinnittäminen ei kannata, ellei vaatteessa ole reilusti kasvuvaraa tai kyseessä one-size -tuote.

Lippukunnan check list:

- Päätäkää miten ja milloin perhepartiomerkkejä lippukunnassa jaetaan.
- Päätäkää miten perhepartiomerkkejä lippukunnassa käytetään.
- Päätäkää miten merkit maksetaan ja kuka ne hankkii.

Tervehtiminen

Perhepartiolapset tervehtivät kahdella sormella, kuten sudenpennot. Aikuiset tervehtivät kuten kaikki yli 10-vuotiaat partiolaiset kolmella sormella. Tämä tapa on hyvä opettaa jo heti aluksi, koska se tuo yhteenkuuluvuutta osana maailmanlaajuista partioliikettä.

Perhepartiopestit

Pestaaminen

Perhepartio-ohjaajan pesti on vastuupesti aikuiselle (tai useammalle lippukunnan niin halutessaan), joka vastaa perhepartioyryhmän toiminnasta. Lippukunnassa perhepartio on ohjelmajohtajan vastuualueella. On hyvä miettiä millaisiin kokouksiin, postituslistoille ja pikaviestivälineisiin ohjaaja liitetään mukaan.

Ohjaajan kanssa käydään pestikeskustelut kuten lippukunnassa on johtajien kanssa tapana. Pestikeskustelussa sovitaan vähintään pestin pituudesta ja siitä keneltä perhepartio-ohjaaja saa tukea pestiinsä. Pestikeskustelussa on hyvä käydä läpi tähän ohjeeseen kirjatut check -listat ja sopia kerralla käytänteistä. Mitä selvemmat sävelet lippukunnalla on perhepartion kanssa, sen helpompi on keskittyä auttamaan uusia perheitä mukaan toimintaan ja saada lippukuntaan lisää jäseniä.

Mikäli perhepartion ohjaajalla ei ole aikaisempaa partiokokemusta, on ohjelmajohtajan tehtävänä huolehtia, että ohjaaja ymmärtää partion arvopohjan ja menetelmän, jotta toiminta on laadukasta. Valmiiden aktiviteettien tekeminen takaa partiomenetelmän toteutumisen, mutta arvopohja tulee sisäistää perehdytyksen kautta.

Lippukunnan check list:

- Pehdyttäkää ohjelmajohtaja perhepartion perusteisiin ja sisältöihin.
- Käykää pestikeskustelut perhepartion ohjaajan kanssa.
- Mistä perhepartio-ohjaaja saa apua pulmatilanteisiin?
- Millaisen pehdytyksen perhepartio-ohjaaja saa lippukunnan käytännöistä?
- Sopikaa millaisiin kokouksiin, viestintävälineisiin ja toimintatapoihin perhepartion ohjaaja otetaan mukaan?

Koulutus

Jokaisella perhepartioon osallistuvalla aikuisella tulee olla käytyä Turvallisesti Yhdessä -koulutus, kuten muillakin lippukunnan täysi-ikäisillä.

Perhepartio-ohjaajalle on tarjolla pestinsä tueksi Suomen partiolaisten koulutusjärjestelmän mukaisia koulutuksia. Ohjaajalla on hyvä olla käytyä alla listatut koulutukset. Koulutukset on mahdollista käydä lippukunnan, alueen tai piirin järjestäminä kursseina ja vuodesta 2020 alkaen kaikki alla olevat koulutukset on mahdollista käydä myös Moodle-koulutuksina itsenäisesti tai etäkurssina.

- Tervetuloa partioon -koulutus
- Perhepartio-ohjaaja -koulutus

Lippukunnan check list:

- Ohjatkaa perhepartio-ohjaaja kouluttautumaan.
- Kuka maksaa kouluttautumisen?
- Miten ja missä vaiheessa Turvallisesti Yhdessä -koulutus hoidetaan?
- Kenen perhepartioyhmän aikuisista pitäisi käydä Tervetuloa Partioon -koulutus?

Lisätietoja

www.partio-ohjelma.fi/perhepartio

Facebook ryhmä: Suomen partiolaiset – perhepartio

Oman piirisi perhepartioluottiksilta